

Třebíč čili Zachráněné dějiny

Nechybělo mnoho a jedinečnost židovských památek Třebíče mohli odborníci studovat již jen z historických dokumentů a žloutnoucích fotografií. Dnes, kdy je židovské město společně s komplexem baziliky svatého Prokopa zapsáno na seznamu světového dědictví UNESCO, zní ta věta absurdně.

Unikátní nástěnné malby z počátku 18. století v interiéru Zadní synagogy. Dnes synagoga slouží k pořádání výstav, koncertů a dalších kulturních aktivit.

Ještě před dvaceti lety brali tehdejší úředníci likvidaci židovského hřbitova, který byl tehdy v dezolátním stavu, za hotovou věc. Jen díky aktivitě několika dobrovolníků se nakonec podařilo nesmyslné rozhodnutí zvrátit a hřbitov zachránit.

Budovatelskému úsilí minulého režimu nakonec uniklo i staré židovské město, a Třebíčští si tak v červenci roku 2003 mohli vyslechnout uznání mezinárodní komise UNESCO, která souhlasila s tím, že lokalita je mimořádně cenným dokladem židovské kultury na Moravě a zaslouží si zařazení na seznam památek světového dědictví.

Ostatně o tom, že kouzlo místa se v Třebíči podařilo uchovat, se můžete přesvědčit sami. Předjaří je příhodnou dobou k návštěvě krivolakých uliček někdejšího židovského

ghetta i dalších míst. Právě nyní, kdy většina turistů ještě čeká na svůj čas, můžete v klidu vdechovat čerstvý vzduch a vychutnat atmosféru malebných trebičských zákoutí.

Od benetiktinů k požárům

Počátky Třebíče lze vystopovat již ve 12. století, kdy na místě budoucího města moravští Přemyslovci založili benediktinský klášter. Asi v polovině 13. století začali benediktini práce na stavbě nové klášterní budovy a baziliky svatého Prokopa. Ta je dnes řazena mezi necennější stavby svého druhu i v mezinárodním kontextu.

Od benediktinů vzešel i impuls k založení budoucího města. Jeho utěšený rozvoj vzal za své v druhé polovině 15. století, kdy byla Třebíč za války česko-uherské mezi Jiříkem

z Poděbrad a Matyášem Korvínem téměř zničena. Město pak během pohnuté historie stíhalo mnoho ran, od hladomorů po válečná plenění. Do jeho podoby výrazně zasáhly i ničivé požáry ve dvacátých letech 19. století. Nenávratně zmizela většina cenných renesančních a barokních stítů.

Vstupte Rajskou branou!

Procházku historickou Třebíčí začneme symbolicky – u baziliky svatého Prokopa, kde známé dějiny města začínají. Chrám tvoří jeden komplex s areálem trebičského zámku. Návštěva této památky je pro mnoho návštěvníků vrcholným zážitkem. Bazilika postavená kolem poloviny 13. století v románsko-gotickém slohu je jedinou stavbou trebičského kláštera, která se dochovala →